

in te Tongeren
OLLEË, uit-
eigenaar van dit

RIJDER ver-
dinsdags, 's don-
n 's zaterdags.
dingen van brie-
of aankondigin-
oeten franco
worden aan den
Groote-Markt,
Tongeren.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement.

3 maal per week 6 fr. 's jaar
2 » » 5 fr. »
1 » » 4 fr. »
Een blad afzonderlijk 10
centiemen.

De abonnementen zijn
vooraf betaalbaar.

Aankondigen 15 cen-
tiemen per drukregel.

Reclamen, vermissen en
andere artikels, vooraan of
binnen in het blad: 1 frank
den drukregel.

TONGEREN, DEN 19 APRIL 1910

Kristendom is

vijand van vrijheid!

breeuwde onlangs uit al zijne
in Sociaal-Democratische woord
in eene openbare, goed bezette
ring ten aanhoore van eenieder,
nu eens heel fijn wilde weten,
het stond.

Kristendom verdrukt elke vrijheid,
van geweten, vrijheid van druk-
king van vereeniging. En om
ezde krachtig te bewijzen, kwam
eer met het lang versleten mate-
oor de pinnen van de Spaansche
de. A me duts, maar weet hij nu
niet, dat dit spookbeeld den er-
nan niet meer kan verschrikken,
en integendeel de schouders van
den doot ophalen bij die onnoozele
ant, welke duizendmaal weerlegd
best.

oo, het Kristendom bestrijdt dus
vrijheid, en opdat er toch niemand
an zou twijfelen, daarvoor roept
schien wat harder dan naar ge-
t. Het spreekwoord zegt: "stout
ken is halt gewonnen..." en dit
woord wellicht indachtig, heeft hij
egisters van zijn orgel uitgetrok-
n, alsoo zijn gehoor te overbluffen,
tekort aan zijn argumenten door
schreeuwerstaal aan te vullen.
e Denoeraat had buiten den waard
ind, want al spoedig stond zijn te-
ever, en tlink onbeslagen, kristelijk
er recht en vroeg het woord, wat
verleend we d.

genover de valsheid, die wij daar
ernomen hebben, stel ik de onom-
bare geschiedkundige waarheid en
niet vijand (wat een onbeschaamde
n!) maar vriend van vrijheid is het
endom. Vóór het Kristendom lag
er vijfde van het menschedom onder
lavenrijk gekromd. Mannen, vrou-
en ja zelfs kinderen werden aan-
uwd als koopwaar, men ging er mee
markt en maakte ze ten prijze. In de
len hunner meesters ontvingen zij
behandeling gelijkstaande bij die
lastdieren. En wanneer nu heeft die
rige toestand opgehouden, wanneer
lavernij plaats gemaakt voor de vrij-
? Toen de leer van het Kristendom
ang vond tot de harten; toen men ge-
de, hoe dat alle menschen één alge-
men Vader hebben en zij dus broeders
zusters ondereen zijn. En het Kristen-
om zou de vrijheid verdrücken! Waar-
d is, dat 30 miljoen Martelaren hun
ed vergoten hebben voor de vrijheid,
dat steeds en overal het Kristendom
or de vrijheid gestreden heeft.

Heden nog vraagt het Kristendom
van geten en verklaart dat die gewelensvrij-
id een heilig recht is, hetwelk niet mag
schonden worden.
Het vraagt vrijheid van eeredienst en
recht dat de katholiek even zoo vrij zij,
n naar zijn kerk te gaan, als de jood
ar de synagoge en de protestant naar
in tempel. Het vraagt vrijheid van
kuppers, doch verwerpt willekeur en
indeloosheid. Het vraagt vrijheid van
reeniging en van onderwijs, en duldt
et, dat een algemeen recht aan enkelen
orde ontnomen, gelijk dat heden ge-
niedt in Frankrijk ten opzichte van
oosterorden en geestelijke gestichten
an onderwijs.

En nu komt men hier dezen avond be-
eren, dat het Kristendom de vrijheid
ekt. Neen, maar wel leert de geschiede-
is van bijna 2000 jaren, dat het Kristen-
om overal, waar het zijn Kruis plautte,
rijheid heeft gebracht, en dat, waar het
erdween, verwildering en dwang het
evolg daarvan was. Garcia Moren zeg-
k het na: in onze Kerk is vrijheid voor
llen en voor alles, uitgezonderd voor
het kwaad en de kwaaddoeners.

Na deze wederlegging steeg een don-
derend gejuich in de zaal op, en onze
debatler verliet de vergadering als de
held, voor wien de Democraat het veld
had moeten ruimen. P. F. B.

Stads- & Provincienieuws

Paardenmarkt te Tongeren, Woensdag
4 Mei.

Volksbond St-Maternus.

EENE INSCRIFVINGSLIJST, om de
onkosten der nieuwe zaal te helpen
dekken, is in den Volksbond neergelegd.
De namen der voornaamste katholieken
der stad en van het kanton, staan op deze
lijst met hunne bijdragen.

Rutten — Ter gelegenheid van Rutten-
Mei, zullen er op zondag 1° Mei, bijzondere
trammen ingericht worden tusschen Tongeren
en Rutten. Alle half uren zal er een vertrek
plaat hebben.

Sittingen. — Men hoopt binnen
kort de herstellingswerken aan den
kerktoren te zien beginnen; dezen
toren bevindt zich in een zoo ellen-
digen toestand dat het onmiddellijk
verrichten dezer werken dringend
noodzakelijk is.

Bilsen. — Het gemeentebestuur
heeft voorstellen ontvangen om de
electrische verlichting in Bilsen uit
te baten, aan lenzelfden prijs als te
Tongeren, dat is aan 5 centiemen den
kilowatt, en mits eene vergunning
van 7 jaren.

Dit voorstel zal ernstig in aanmer-
king genomen en onderzocht worden.

Banklaer. — Buitengewone rijk-
dommen. — De boringen naar steen-
kolen in deze gemeente hebben buit-
engewoon rijke aders ontdekt, die
zoo men zegt, alles overtreffen wat
tot heden gevonden is.

Coursel. — Over eenige dagen
wilde een slachter in het gehucht
Stall een varken slachten; hij deed
het een koord om de muil en wilde
het buiten den stal brengen, doch
het dier ontvluchtte hem tusschen de
beenen en ging met onzen slachter
op den rug loopen. Zoo deed het dier
met zijn nieuwwetsche cavallerist
een heel toertje totdat geburen hem
ten langen laatste uit zijnen nettel-
igen toestand konden redden. Of er
gelachen werd!

Neerpelt. — In de Kamer van
Volksvertegenwoordigers heeft men
woensdag met 105 stemmen tegen 13
een wetsontwerp goedgekeurd waar-
bij de gemeente Lommel bij het
rechterlijk kanton Achel gevoegd
wordt, en waarbij de hoofdplaats van
dat kanton naar Neerpelt overge-
bracht wordt.

Ziedaar de gemeente Neerpelt dus
voor goed verheven tot den rang van
hoofdplaats van 't rechterlijk kanton.

BINNENLAND.

LUIK. — Te Herstal vond een inwoner in
zijn hof werkend, eenige menschenbeende-
ren. Hij verwittigde de overheid en 't bestuur
van het oudheidkundig museum, dat de opgra-
vingen deed voortzetten. En men vond gansche
geraamten, 1^o80 tot 1^o90 lang. De vrouwenge-
raamten waren voorzien van juweelen en arm-
banden. Bij de anderen vond men bijlen,
bronzen voorwerpen, potten; munstukken, een
korte sabel, enz. Blijkbaar zijn hier de over-
blijfselen van een Frankische begraafplaats. De
opzoekingen duren voort.

HERVE. — Tijdens het onweer van vrijdag
is de kerktoeren door den bliksem getroffen en
afgebrand. Men heeft met veel moeite de kerk

kunnen behoeden tegen de vlammen en vonken
die uit ten eenwoude houten toren op het
kerkgebouw vielen. Het metalen kruis is los
geraakt, gevallen en blijven hangen aan eenen
haak, waar de schalieldekken hunne ladders
aanhangen.

VERVIERS. — De douaniers hebben te
Moresnet een vrouw aangehouden, die een
dubbel kuras droeg, in 't welk zij alcohol smok-
kelde.

NEUFCHATEAU. — De gendarmerie van
Ans heeft te Alleur een persoon aangehouden,
die verdacht is van den wreeden moord op de
vrouw Gillain, te Froidlieu. Hij loochend. Hij
is een gevaarlijk persoon, die zijne jeugd in
St-Hubert doorbracht.

BRUSSEL. — Negen aanhoudingen zijn ge-
daan, naar aanleiding van de brandstichtingen
van hooi- en an lere mijnen, stallingen, enz.,
achter het park Josaphat. De voornaamste
plichtige is een jongen van 16 jaar, die bekende
en zegde dat de plichtigen alleen hebben gehan-
deld om een schoor vuur te zien.

— De herstelling van de Congreskolom is
geëindigd. Binnen eenige dagen zullen de stel-
lingen worden weggenomen.

— VERJAAGD. — Een politieagent bemerkte
vrijdag avond licht in de kerk van den H. Ser-
vatius te Schaarbeek. Hij verwittigde den kos-
ter, en men stelde vast dat er ingebroken was,
maar dat de dieven gevlucht waren zonder iets
te hebben kunnen medenemen.

— DUBBELE POGING TOT MOORD OP ZIJNE OUDERS.
— Een vreeselijk drama had zaterdag avond
plaats in een huisje der Veldstraat, te Ander-
lecht.

Een 17-jarige jongeling, Pieter Briesens ge-
naamd, had zijne ouders wonende in de Veld-
straat te Anderlecht, een doodelijken haat toe-
gedragen.

De jongeling heeft zijne ouders trachten te
vermoorden. Hij vuurde eenen revolver af in
hunner richting. De heer politie-kommissaris
snelde ter plaats en deed beiden naar het hospita-
taal overbrengen.

De moordenaar is in den loop van den avond
aangehouden. Zondag morgen was den toestand
der gekwetste ouders zoo voldoende
mogelijk.

— St-Leonardus gesticht. —
nos huis voor Dames. Luchtvaart in de bergen.
100 m. hoogte, Louise-Marie, bij Ronse. Pros-
pectus op aanvraag.

NINOVE. — De koster van Iveys vond op
het kerkhof tusschen de graven een pak, waar
een kinderhoofdje uitstak. Het wicht was ge-
wurd en het lijkje over de afsluiting gewor-
pen. Eene ongekende vrouw in een caban ge-
kleed, wordt verdacht.

ANTWERPEN. — De heer ingenieur Gittens
door een auto gelood. — Zondag avond, rond
10 1/2 ure, is de heer Hendrik Gittens, inge-
nieur, broeder van den Vlaamschen tooneel-
schrijver Frans Gittens, met zijne vrouw t-
rugkeerende van Rotterdam, op den hoek der
Plantijnlaan, omgevonden door eene automo-
biel, die, volgens verscheidene getuigen, met
bliksemsnelheid kwam aangeveld.

Men had groote moeite om den heer Gittens
van onder den auto te halen; de ongelukkige
stamelde nog eenige woorden en blies den
laatsten adem uit.
Mevr. Gittens was door het ongeluk als bui-
ten zich zelve en liet zich geleiden gelijk een
kind.

De geleider, die den auto bestuurde, is ter
beschikking van het parket gesteld. Hij reed
nog maar drie maanden.

TURNHOUT. — SPOORWEGONGELUK. — Twee
gekwetsten. — Vrijdag morgen, om 9 ure,
onttriggelde den koopwaren trein van Luttre
naar Holland, niet ver van de statie van Turn-
hout. De lokomotief, de tender en twee waggons
werden uit de sporen geslagen en gedeeltelijk
vrijrijd.

Twee menschen werden gewond, gelukkiglijk
niet erg.

Rond 11 ure was het verkeer hersteld. De
stoffelijke schade is aanzienlijk.

CHATELET. — DE WRAAK VAN EENEN GEBREK-
KELUKEN. — Een arme gebrekkelijke, bijge-
naamd, « Coucou » werd door eenige bengels
geplaagd. De man maakte zich zoo kwaad dat
hij een snoeimes greep en het in de richting
der knaopen wierp. Een dezer, zeker Remacle,
werd zoo erg aan den arm getroffen, dat hij ook
gebrekkelijk zal blijven.

— De echte liefhebbers van goede wijnen

wenden zich tot het huis **Ch. Vandermeu-
len** 32, de Robianostraat, te Brussel.
Zie verder aankondigen.

BUITENLAND.

Frankrijk

EEN WERVELWIND. — Vrijdag morgen is over
het kamp van Châlons een vreeselijke wervel-
wind losgebroken. De aangerichte schade is
onberekenbaar.

De werkhuisen van Henri Farman werden
geheel vernield en negen vliegtuigstellen ver-
brijdeld. Drie werkhuisen die in deze werkhuisen
aan den arbeid waren werden op ten slag
gedood en drie anderen zwaar gekwetst.

De nieuwe hangaars van Sommer liggen in
puinen.

De ten van prins Botte werd weggerukt. Het
vliegtuigstel dat er onder stond is verbrijdeld.
Ook de hangaars van Bagus zijn ingestort.

De loods der bestuurbare luchtballen is om-
geworpen. De statie van Mourmelon heeft veel
geleden.

Stukken van den hangaar van Sommer
werden 600 meters verder teruggevonden.

— PARIJS-LONDEN IN BESTUURBAREN LUCHTBAL.

— Te La Motte-Breuil, nabij Compiègne, zijn
proefnemingen gedaan met den « Clément-
Bayard, eene nieuwe bestuurbare luchtbal,
hebbende eenen inhoud van 700 kubieke
meters.

Het gevaarte kan 2920 kilogr. last meenemen,
dus ongeveer 30 passagiers.

De Engelschen hebben te Wormwood-Scrubs
(Londen) eene garage opgericht om er den
nieuwen bestuurbaren luchtbal te bergen. Zij
denken ten andere dat het War Office hem reeds
aangekocht heeft.

De Clément-Bayard zal op eigen krachten de
reis van Parijs naar Londen alleggen.

Wat er nu eigenlijk van den ballon zal
geworden weet men nog niet. De Engelschen
verwachten hem. De Fransche minister van
oorlog zegt dat de luchtbal Frankrijk niet zal
verlaten; en de eigenaar-vervaardiger verklaart
dat hij naar Londen zal reizen, en indien men
hem daar zijnen luchtbal wil afkopen, hij hem
zal laten.

Oostenrijk

DIEFSTALLEN IN EENE HONGAARSCH GOUDEMINE.

— Na een langdurig onderzoek heeft het be-
heer der goudmijnen der Twaalf Apostelen, toebe-
hoorende aan graaf d'Harcourt de Gotha, te
Brad, bevonden dat sinds lang goud gestolen
werd.

De dieftent werden bedreven door eene wel
ingerichte bande welke hare vertakkingen had
over heel het dorp.

De waarde van het gestolene schijnt ver-
scheidene miljoenen te bedragen.

Een doodarme werkmans (?) heeft eenen
eigendom aangekocht voor 70,000 kronen en
eene gendarm heeft in de Spaarkas 80,000
kronen gespaard.

Spanje

1890 BEGENADIGDEN. — Volgens eene officieele
statistiek, opgemaakt door de ambten van
het Spaansche ministerie van justitie, zijn er
1733 personen veroordeeld door de burgerlijke
rechtbanken, die genade hebben bekomen en
157, veroordeeld door de militaire rechtbanken
of krijgsraden, die in vrijheid gesteld werden.
Dus in het geheel 1890.

Engeland

ZONDERLING ONGELUK. — M. O. Smith die met
den snelreijn van New-Bury naar Londen reed,
had het vensterje neergelaten omdat het weder
zoo zacht was.

Plotseling vloog een stukje gloeiende kool
hem in het oog. Aan de eerste trainhalte werd
een geneesheer ontboden en deze moest onmid-
dellijk eene heilkundige bewerking doen.

M. Smith bezweek echter kort nadien.

— THEEMISBRUIK IN IERLAND. — In de ampte-
lijke verslagen van de schoolopzieners van
Ierland, nu als Blauwboek uitgegeven, wordt
ook verlag gedaan van het kookonderwijs.
Daarbij wordt gewaarschuwd voor een gevaar,
dat ernstig de gezondheid en de kracht van het
Iersche volk bedreigt: het misbruik van thee,
dat, volgens het verslag, in Ierland nog grooter
vrijand van de volksgezondheid is dan de sterke
drank.

Zelfs in afgelegen dorpen van Connemara ziet
men de karren van de theeverkopers rond-
rijden en den drank op straat verkoopen. Wat
dit overmatige drinken van thee zoo verderfelijk
maakt, zegt het verslag verder, is niet alleen
niet het meest, dat het veelal slechte soort thee
is, maar dat de thee uren lang en soms den